

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Osijek, listopad 2014.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
Planovi gospodarenja otpadom	4
Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	14
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	17
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	22
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	24
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	25
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE	29
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	32

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

KLASA: 041-01/13-10/19

URBROJ: 613-16-14-92

Osijek, 20. listopada 2014.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Brodsko-posavske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 20. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Brodsko-posavske županije (županija, dva grada i 26 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Brodsko-posavska županija ima 185 naselja. Površina županije je 2 030 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Brodsko-posavska županija ima 158 575 stanovnika, 52 099 kućanstava i 51 035 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Brodsko-posavskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Brodsko-posavske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Brodsko-posavske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu: Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu: Fond) te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Brodsko-posavske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom
- analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama te
- pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Brodsko-posavskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Brodsko-posavske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Brodsko-posavska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Brodsko-posavske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog skupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Brodsko-posavske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Brodsko-posavske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpada. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom. Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog skupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Brodsko-posavske županije je 6. listopada 2008. donijela Plan gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije, za razdoblje osam godina, odnosno od 2008. do 2015. Plan sadrži elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu, objavljen je u Službenom vjesniku Brodsko-posavske županije 15/2008. i dostavljen Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije su predviđena financijska sredstva za provedbu svih mjera u gospodarenju otpadom u ukupnom iznosu 16.000.000 EUR (investicija u postrojenje za obradu otpada 9.000.000 EUR, za odlagališta i infrastrukturu 5.000.000 EUR i za pretovarne stanice 2.000.000 EUR). Planirani izvori financiranja su 9.000.000 EUR iz privatnih izvora (javno-privatno partnerstvo) za izgradnju postrojenja za mehaničko biološku obradu te 7.000.000 EUR iz javnih izvora (fondovi i sredstva županije, gradova i općina u omjeru 80 % : 20 %), od čega 5.000.000 EUR za odlagališta i infrastrukturu i 2.000.000 EUR za pretovarne stanice. Planom nisu zasebno planirana sredstva za provođenje mjera odvojenog skupljanja otpada i mjera sanacije otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta već su planirana u ukupnom iznosu 5.000.000 EUR. Planom je predviđena izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom, četiri pretovarne stanice, 13 reciklažnih dvorišta, 13 lokacija s dodatnom opremom (kompostane, objekti za građevinski otpad, rashladni kontejneri za životinjski otpad) i 283 zelena otoka. Planom su utvrđeni rokovi za uspostavu sustava, za zelene otoke do konca 2010., za reciklažna dvorišta do konca 2011., a za pretovarne stanice i centar za gospodarenje otpadom do konca 2012.

Paralelno s uspostavom sustava, planirano je i smanjiti broj aktivnih odlagališta te do konca 2012. sanirati sva divlja odlagališta.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u
jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Nova Gradiška	DA	26. studenoga 2008.	2008.-2015.	DA
2.	Grad Slavonski Brod	DA	-	2008.-2015.	NE
3.	Općina Bebrina	DA	20. prosinca 2011.	2011.-2019.	DA
4.	Općina Brodski Stupnik	DA	12. prosinca 2011.	2011.-2019.	DA
5.	Općina Bukovlje	DA	15. prosinca 2011.	2011.-2019.	DA
6.	Općina Cernik	DA	28. rujna 2010.	2010.-2018.	DA
7.	Općina Davor	DA	29. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
8.	Općina Donji Andrijevići	DA	22. ožujka 2012.	2012.-2020.	DA
9.	Općina Dragalić	DA	28. ožujka 2012.	2011.-2019.	DA
10.	Općina Garčin	DA	6. listopada 2011.	2011.-2019.	DA
11.	Općina Gornja Vrba	DA	20. lipnja 2011.	2011.-2019.	DA
12.	Općina Gornji Bogičevci	DA	17. studenoga 2011.	2011.-2019.	DA
13.	Općina Gundinci	DA	19. prosinca 2011.	2011.-2019.	DA
14.	Općina Klakar	DA	23. studenoga 2011.	2011.-2019.	DA
15.	Općina Nova Kapela	DA	17. travnja 2012.	2011.-2019.	DA
16.	Općina Okučani	DA	24. svibnja 2006.	2006.-2013.	DA
17.	Općina Oprisavci	DA	29. prosinca 2011.	2012.-2020.	DA
18.	Općina Oriovac	DA	16. prosinca 2011.	2012.-2019.	DA
19.	Općina Podcrkavlje	DA	20. svibnja 2011.	2011.-2019.	DA
20.	Općina Rešetari	DA	6. travnja 2009.	2009.-2016.	DA
21.	Općina Sibinj	DA	7. veljače 2012.	2012.-2019.	DA
22.	Općina Sikirevci	DA	11. travnja 2013.	2013.-2020.	DA
23.	Općina Slavonski Šamac	NE	-	-	-
24.	Općina Stara Gradiška	DA	1. prosinca 2011.	2011.-2019.	DA
25.	Općina Staro Petrovo Selo	DA	6. veljače 2012.	2011.-2019.	DA
26.	Općina Velika Kopanica	DA	15. prosinca 2011.	2011.-2019.	DA
27.	Općina Vrbje	DA	-	2008.-2016.	NE
28.	Općina Vrpolje	DA	13. listopada 2011.	2011.-2019.	DA

Plan gospodarenja otpadom je usvojilo 25 jedinica lokalne samouprave, dvije jedinice su sastavile planove, a nije ih usvojilo gradsko, odnosno općinsko vijeće (Grad Slavonski Brod i Općina Vrbje), a jedna jedinica lokalne samouprave (Općina Slavonski Šamac) nije donijela plan. Svi usvojeni planovi gospodarenja otpadom su objavljeni u službenom glasilu jedinica lokalne samouprave ili u Službenom vjesniku Brodsko-posavske županije, a Općina Vrbje je objavila plan na mrežnim stranicama općine iako ga nije usvojilo općinsko vijeće. Grad Slavonski Brod i Općina Vrbje, iako nemaju usvojene planove gospodarenja otpadom, provode mjere gospodarenja otpadom utvrđene sastavljenim planovima.

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Pojedini planovi gospodarenja otpadom ne sadrže pojedine elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu. Planovi dvije jedinice lokalne samouprave (općine Dragalić i Nova Kapela) ne sadrže popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša te visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije. Planovi šest jedinica lokalne samouprave (općine Podcrkavlje, Rešetari, Sibirj, Stara Gradiška, Velika Kopanica i Vrpolje) ne sadrže redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a plan je trebao sadržavati mjere odvojenog prikupljanja otpada, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad, popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad, redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša te izvore i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije. Prema odredbi članka 100. istog Zakona trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005.

Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave većinom nisu usklađeni s Planom gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije, u dijelu koji se odnosi na predloženu realizaciju opreme i objekata za odvojeno skupljanje otpada (zeleni otoci, lokacije s dodatnom opremom, reciklažna dvorišta i pretovarne stanice) te u dijelu koji se odnosi na rokove izvršenja pojedinih mjera. Navedeno nije bilo u skladu s odredbom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu (Narodne novine 60/08) kojom je propisano da planovi gospodarenja otpadom gradova i općina moraju biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom.

Općina Okučani je do svibnja 2013. imala važeći plan gospodarenja otpadom, a tijekom 2013. je zbog isteka razdoblja za koje je donesen, sastavljen novi plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina, odnosno od 2013. do 2021. Plan je sastavljen u lipnju 2013. na temelju odredbi Zakona o otpadu, a usvojilo ga je općinsko vijeće 4. rujna 2013. i objavljen je u službenom glasilu. S obzirom da je u srpnju 2013. stupio na snagu Zakon o održivom gospodarenju otpadom, koji propisuje drugačiji sadržaj i postupak usvajanja planova jedinica lokalne samouprave u odnosu na Zakon o otpadu, usvojeni plan nije važeći.

Prema odredbi članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu, a prije donošenja plana jedinica lokalne samouprave je dužna za prijedlog plana ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša, kojom se utvrđuje da je navedeni plan usklađen s odredbama zakona, propisa donesenih na temelju zakona te Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno skupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Prema odredbi članka 174. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske koji Vlada Republike Hrvatske treba donijeti do 31. prosinca 2014.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu prije stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, uskladiti navedeni plan s odredbama novog zakona. Skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave da u skladu s odredbom članka 23. stavak 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom te u skladu s odredbom članka 28. stavak 2. navedenog Zakona više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više obveza, između ostalog i obveze koja se odnosi na donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

- Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Većina jedinica lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije, osim općina Brodski Stupnik, Velika Kopanica i Vrbje, su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada su obuhvaćena sva naselja na području Brodsko-posavske županije, osim dva naselja u Općini Stara Gradiška (Gređani i Pivare u kojima je prema Popisu stanovništva iz 2011. bilo ukupno 190 stanovnika), odnosno obuhvaćeno je gotovo 100,0 % stanovništva.

Poslove skupljanja otpada na području Brodsko-posavske županije obavljaju četiri trgovačka društva u vlasništvu jedinica lokalne samouprave (u pojedinim slučajevima trgovačka društva u vlasništvu jedne jedinice lokalne samouprave obavljaju ove poslove na području druge jedinice lokalne samouprave) te tri trgovačka društva u privatnom vlasništvu (koncesionari). Poslovi se obavljaju na temelju zaključenih ugovora između jedinica lokalne samouprave i skupljača otpada, odnosno na temelju odluka nadležnih tijela jedinica lokalne samouprave

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji, a prema odredbi članaka 28. navedenog zakona, više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje ove obveze.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Komunalac d.o.o. Slavonski Brod	Grad Slavonski Brod
2.	Komunalac Davor d.o.o. Davor	općine Cernik, Davor, Nova Kapela, Vrbje
3.	Slavča d.o.o. Nova Gradiška	Grad Nova Gradiška, općine Dragalić, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo
4.	Sloboština d.o.o. Okučani	Općina Okučani
5.	Jacob Becker d.o.o. Gornja Vrba	općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Gornja Vrba, Klakar, Oriovac, Podcrkavlje, Sibinj, Sikirevci, Slavonski Šamac
6.	Runolist d.o.o. Vrpolje	općine Donji Andrijevi, Garčin, Gundinci, Oprisavci, Velika Kapanica, Vrpolje
7.	Eko-Flor plus d.o.o. Oroslavlje	Općina Gornji Bogičevci
8.	Unija nova d.o.o. Zagreb, Pogon Beketinci (ambalaža od plastike i metala)	gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod, općine Nova Kapela, Oriovac i Vrpolje
9.	Unija nova d.o.o. Zagreb, Pogon Zagreb (ambalaža od stakla)	gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod, općine Nova Kapela, Okučani, Oriovac, Staro Petrovo Selo i Vrpolje
10.	Flora VTC d.o.o. Virovitica (ambalaža od plastike, stakla i metala)	gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod, općine Cernik, Oriovac, Sibinj, Vrbje
11.	Eko-Flor Plus d.o.o. Oroslavlje (ambalaža od papira, kartona i stakla)	Općina Gornji Bogičevci
12.	Friš d.o.o. Križevci (baterije i akumulatori)	gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod

Skupljači komunalnog otpada unose podatke o području s kojeg je skupljen otpad, broju stanovnika obuhvaćenih skupljanjem, ključnom broju, vrsti i količini otpada, te predaji otpada na zbrinjavanje ili uporabu u Registar onečišćavanja okoliša. Unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša.

Otpad koji skupljaju četiri komunalna društva u vlasništvu jedinica lokalne samouprave (Komunalac d.o.o. Slavonski Brod, Komunalac Davor d.o.o. Davor, Slavča d.o.o. Nova Gradiška i Slobostina d.o.o. Okučani) s područja jedanaest jedinica lokalne samouprave (gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod, te općine Cernik, Davor, Nova Kapela, Vrbje, Dragalić, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo i Okučani) je tijekom 2013. odlagan na tri odlagališta na području Brodsko-posavske županije (Šagulje-Ivik na području Grada Nova Gradiška, Vijuš-jug na području Grada Slavenskog Broda te Baćanska na području Općine Davor).

Otpad koji skuplja koncesionar Jacob Becker d.o.o. Gornja Vrba s područja osam jedinica lokalne samouprave (općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Gornja Vrba, Klakar, Oriovac, Podcrkavlje i Sibinj) je tijekom 2013. dijelom odlagan na odlagalište Šagulje-Ivik na području Brodsko-posavske županije, a dijelom na odlagalište Stara ciglana na području Grada Županja u Vukovarsko-srijemskoj županiji, a s područja dvije jedinice lokalne samouprave (općine Sikirevci i Slavonski Šamac) je u cijelosti odlagan na odlagalište Stara ciglana u Vukovarsko-srijemskoj županiji.

Otpad koji skuplja koncesionar Runolist d.o.o. Vrpolje s područja sedam jedinica lokalne samouprave (općine Bukovlje, Donji Andrijevi, Garčin, Gundinci, Oprisavci, Velika Kapanica i Vrpolje) je odlagan na odlagalište Vitika na području Grada Đakova u Osječko-baranjskoj županiji.

Otpad koji skuplja koncesionar Eko-Flor plus d.o.o. s područja jedne jedinice lokalne samouprave (Općina Gornji Bogičevci) je tijekom 2013. dijelom odlagan na odlagalište Doroslov na području Grada Donjeg Miholjca u Osječko-baranjskoj županiji, a dijelom na odlagalište Petrovačka dola na području Grada Vukovara u Vukovarsko-srijemskoj županiji, a otpad skupljen s područja Općine Oriovac (samo glomazni otpad) je odložen na odlagalište Gorjak na području Grada Krapine u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Otpad s područja dvije jedinice lokalne samouprave su tijekom 2013. skupljala dva skupljača, odnosno u Općini Gundici koncesionar Zajednički obrt Marija koji je odlagao na odlagalište Petrovačka dola na području Grada Vukovara u Vukovarsko-srijemskoj županiji i Runolist d.o.o. Vrpolje koji je odlagao na odlagalište Vitika na području Grada Đakova u Osječko-baranjskoj županiji, a u Općini Bukovlje Jacob Becker d.o.o. Gornja Vrba koji je odlagao dijelom na odlagalište Šagulje-Ivik na području Brodsko-posavske županije, a dijelom na odlagalište Stara ciglana na području Grada Županja u Vukovarsko-srijemskoj županiji i Runolist d.o.o. Vrpolje koji je odlagao na odlagalište Vitika na području Grada Đakova u Osječko-baranjskoj županiji.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Brodsko-posavske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Brodsko-posavske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada
na odlagališta Brodsko-posavske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni Broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Baćanska, Davor, Komunalac Davor d.o.o., Davor	općine Davor, Cernik, Nova Kapela, Vrbje	25 328	2 943	2 839
2.	Stružice, Gundinci*	Općina Gundinci	180	-	-
3.	Šagulje-Ivik, Prvča, Slavča d.o.o., Nova Gradiška	Grad Nova Gradiška, općine Dragalić, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Okučani te u 2013. dijelom općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Gornja Vrba, Klakar, Oriovac, Podcrkavlje i Sibinj	11 447	6 877	10 089
4.	Vijuš-jug, Slavonski Brod, Komunalac d.o.o., Slavonski Brod	Grad Slavonski Brod	27 723	26 243	26 614
Ukupno			64 678	36 063	39 542

* Odlagalištem Stružice, Gundinci je upravljala Općina Gundinci.

Iz tablice broj 3 je vidljivo da je na odlagališta na koja se odlagao komunalni otpad na području Brodsko-posavske županije u 2011. odložena znatno veća količina komunalnog otpada u odnosu na 2012. i 2013., jer je u 2011. na odlagalište Baćanska odloženo 23 420 t komunalnog otpada koji je prilikom sanacije odlagališta Rosulje u Hrvatskoj Kostajnici, koja je obavljena na temelju ugovora s Fondom, izmješten na odlagalište Baćanska. U 2013. je odložena veća količina komunalnog otpada u odnosu na 2012. jer je prilikom sanacije odlagališta Prnjavor (Općina Oprisavci) na odlagalište Baćanska odloženo 582 t komunalnog otpada, a na odlagalište Šagulje-Ivik je tijekom 2013. odloženo 3 434 t otpada s područja osam jedinica lokalne samouprave (općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Gornja Vrba, Klakar, Oriovac, Podcrkavlje i Sibinj) iz kojih je u 2011. i 2012. otpad odlagan na odlagališta u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima Baćanska i Šagulje-Ivik je utvrđena vaganjem, a na odlagalištu Vijuš-jug se utvrđuje procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja. S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Brodsko-posavskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog skupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije nisu zasebno planirana sredstva za provođenje mjera odvojenog prikupljanja otpada (planirana su ukupnom iznosu 5.000.000 EUR sredstva za provođenje mjera odvojenog prikupljanja otpada i mjera sanacije otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta). Planom je predviđena izgradnja 13 reciklažnih dvorišta, 13 lokacija s dodatnom opremom (kompostane, objekti za građevinski otpad, rashladni kontejneri za životinjski otpad) i 283 zelena otoka. Planom su utvrđeni rokovi za uspostavu zelenih otoka do konca 2010., a za reciklažna dvorišta i lokacije s dodatnom opremom do konca 2011.

Od početka 2008. do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen samo u dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka, postavljanje spremnika za odvojeno prikupljanje otpada (kontejneri za odvojeno skupljanje papira, plastike, stakla, metala, starih lijekova i baterija) te odvojeno skupljanje krupnog (glomaznog) otpada.

Radi poticanja organiziranog skupljanja komunalnog otpada i odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 21,57 % do 80,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Brodsko-posavske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 2.050.152,00 kn.

U navedenom razdoblju četiri jedinice lokalne samouprave (gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod, općine Davor i Nova Kapela) su djelomično uspostavile odvojeno prikupljanje papira, plastike i stakla postavljanjem zelenih otoka. Postavljena su 144 zelena otoka, od čega 21 u Gradu Nova Gradiška, 113 u Gradu Slavonskom Brodu, četiri u Općini Davor i šest u Općini Nova Kapela. Grad Slavonski Brod provodi i odvojeno prikupljanje otpada na kućnom pragu putem vrećica za odvojeno prikupljanje otpada (jednom mjesečno, prema rasporedu, skuplja se od kućanstava papir, staklo i plastika). U osam jedinica lokalne samouprave (općine Bebrina, Brodski Stupnik, Gornji Bogičevci, Klakar, Okučani, Podcrkavlje, Stara Gradiška i Vrbje) su postavljeni kontejneri za odvojeno prikupljanje otpada (većinom za papir i staklo).

Broj zelenih otoka i rokovi uspostave nisu realizirani prema planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, niti su dostupni svim korisnicima.

Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provodi većina jedinica lokalne samouprave na način da se skupljanje i odvoz provodi dva puta godišnje. Glomazni otpad se odlaže na odlagališta otpada gdje se razvrstava te se pojedine vrste otpada odvajaju i predaju koncesionarima.

Od ukupno 28 jedinica lokalne samouprave Brodsko-posavske županije, 16 lokalnih jedinica (općine Bukovlje, Cernik, Donji Andrijevci, Dragalić, Garčin, Gornja Vrba, Gundinci, Oprisavci, Oriovac, Rešetari, Sibinj, Sikirevci, Slavonski Šamac, Staro Petrovo Selo, Velika Kopanica i Vrpolje) nije uvelo mjere odvojenog prikupljanja otpada, osim krupnog (glomaznog) otpada. U deset jedinica lokalne samouprave (općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Gornja Vrba, Klakar, Oriovac, Podcrkavlje, Sibinj, Sikirevci i Slavonski Šamac) je proveden pilot projekt odvojenog prikupljanja otpada na kućnom pragu podjelom vrećica za odvojeno prikupljanje otpada kućanstvima, no zbog slabog odaziva, nije nastavljen. Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbom članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave da ispunjenje i ove obveze mogu sporazumno zajednički organizirati u skladu s odredbom članka 28. stavak 2. navedenog zakona.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave. Cijena usluge se obračunava prema obujmu spremnika i broju pražnjenja spremnika, osim u Gradu Nova Gradiška gdje se obračunava po obujmu posude u kombinaciji s brojem članova kućanstva te općinama Rešetari i Stara Gradiška gdje se obračunava po kućanstvu odnosno broju članova kućanstva. Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada.

Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (rujan 2014.), jedinice lokalne samouprave Brodsko-posavske županije nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (rujan 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Brodsko-posavske županije je u 2012. znatno manja nego u 2011., a u 2013. je povećana u odnosu na 2012. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 43 311 t, za 2012. je 23 407 t, a za 2013. je 26 906 t (neverificirani podaci) što je za 14,9 % više u odnosu na 2012. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno skupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Brodsko-posavske županije nije izgrađena nijedna kompostana. Planom gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije nije zasebno planiran broj kompostana, (planirano je 13 lokacija s dodatnom opremom, u okviru čega su navedene kompostane, objekti za građevinski otpad, rashladni kontejneri za životinjski otpad i drugo po potrebi).

Državni ured za predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaze na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni biorazgradivi otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Pojedine jedinice lokalne samouprave (gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod te općine Brodski Stupnik, Davor, Garčin, Oprisavci, Oriovac i Rešetari) su prostornim planovima planirale izgradnju reciklažnih dvorišta, a Općina Brodski Stupnik i lokaciju za građevinski otpad.

Do konca 2013. na području Brodsko-posavske županije nije izgrađeno nijedno reciklažno dvorište iako je od 2008. do 2011. planirana izgradnja 13 reciklažnih dvorišta. U 2014. je u Općini Davor započela izgradnja reciklažnog dvorišta na prostoru postojećeg odlagališta komunalnog otpada, a u Općini Oprisavci su u tijeku aktivnosti na izradi glavnog projekta reciklažnog dvorišta u naselju Oprisavci.

Odredbom članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008 te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbom članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011., te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje te osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije je kao koncept sustava gospodarenja otpadom utvrđen županijski koncept, a kao lokacija za županijski centar za gospodarenje otpadom je utvrđena lokacija Šagulje na području Grada Nova Gradiška. Za sustav obrade otpada na lokaciji županijskog centra je predviđena mehaničko-biološka obrada i kompostiranje biootpada, a predviđeno je konačno donošenje odluke nakon sastavljanja projekta idejnog rješenja i detaljnog elaborata koji će obuhvatiti analizu isplativosti primjenom najbolje dostupne tehnologije koja ne zahtijeva previsoke troškove. Također je planirana i izgradnja četiri pretovarne stanice na lokacijama na području Grada Nova Gradiška i Grada Slavonski Brod te Općine Nova Kapela ili Općine Oriovac i Općine Velika Kopanica. Ukupna ulaganja u izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom su planirana u iznosu 9.000.000 EUR (iz privatnih izvora, odnosno putem javno-privatnog partnerstva) i pretovarnih stanica u iznosu 2.000.000 EUR (iz javnih izvora, odnosno fondova i sredstava županije, gradova i općina u omjeru 80:20).

Prostornim planom Brodsko-posavske županije za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom je određena lokacija Šagulje na području Grada Nova Gradiška površine približno 26 ha. Lokacija Šagulje je utvrđena i prostornim planom Grada Nova Gradiška.

Za upravljanje sustavom je predviđen model javno-privatnog partnerstva putem županijske komunalne tvrtke koju će osnovati županija u dogovoru s gradovima i općinama i koja će zaključiti ugovor s privatnim partnerom. Planom su utvrđeni rokovi za uspostavu sustava za pretovarne stanice i centar za gospodarenje otpadom do konca 2012.

Odlukom županijske skupštine u 2010. je osnovano trgovačko društvo Centar za gospodarenje otpadom Brodsko-posavske županije d.o.o., sa sjedištem u Slavanskom Brodu, Trg pobjede 26 a, koja je trebala preuzeti sve obveze vezane za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom te uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Društvo je u cijelosti u vlasništvu Brodsko-posavske županije, a koncem 2013. ima jednog zaposlenika. Poslovanje društva u cijelosti je financirano sredstvima županijskog proračuna. Ostvareni ukupni prihodi za 2013. iznose 182.083,00 kn, a ukupni rashodi 175.059,00 kn te dobit prije oporezivanja 7.024,00 kn.

Do vremena obavljanja revizije, sporazum o izgradnji i korištenju budućeg županijskog centra za gospodarenje otpadom su potpisale sve jedinice lokalne samouprave osim Grada Slavanskog Broda i Općine Bukovlje (24 jedinice lokalne samouprave su potpisale sporazum u 2011., Općina Podcrkavlje je potpisala u 2013. i Općina Rešetari u 2014.). Sporazumom je županija preuzela obvezu izgraditi i uspostaviti centar za gospodarenje otpadom te u suradnji s jedinicama lokalne samouprave izgraditi i uspostaviti pretovarne stanice na lokacijama utvrđenim Planom gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije i Prostornim planom Brodsko-posavske županije, a jedinice lokalne samouprave su se obvezale komunalni otpad sa svog područja zbrinjavati isključivo u navedenom centru. Prostorno-planskom dokumentacijom Grada Nova Gradiška je određena lokacija za pretovarnu stanicu na lokaciji budućeg centra za gospodarenje otpadom, a prostornim planovima Grada Slavanskog Broda te općina Nova Kapela, Oriovac i Velika Kopanica nisu određene lokacije pretovarnih stanica. Sporazumom je također utvrđeno da će osnovano trgovačko društvo u vlasništvu županije, kao županijska komunalna tvrtka voditi gradnju centra do uspostave sustava, upravljati sustavom, koordinirati rad komunalnih tvrtki za gospodarenje otpadom te organizirati dovoz otpada od pretovarnih stanica do centra.

Od donošenja plana u 2008. do vremena obavljanja revizije, aktivnosti vezane za izgradnju centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica nisu započete. U vezi odabrane lokacije za izgradnju centra za gospodarenje otpadom nisu obavljena geološka i hidrološka ispitivanja te nije sastavljen ni projekt idejnog rješenja, niti elaborat o isplativosti centra, jer je jedan od najvažnijih uvjeta za zaključenje okvirnog ugovora o sufinanciranju projekata s Fondom, bio zaključivanje ugovora između županije i svih jedinica lokalne samouprave na području županije o izgradnji, odnosno korištenju budućeg centra za gospodarenje otpadom, o čemu nije bio postignut sporazum svih jedinica.

U listopadu 2013. Fond je sa zajednicom ponuditelja (tri trgovačka društva) zaključio ugovor o izradi studije predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području pet županija Panonske Hrvatske (Sisačko-moslavačka, Brodsko-posavska, Vukovarsko-srijemska, Osječko-baranjska i Virovitičko-podravska). Ugovorena cijena za izradu studije je 2.960.000,00 kn, a rok za izradu je bio pet mjeseci. U ožujku i travnju 2014. su zaključena dva dodatka navedenom ugovoru, prema kojima se u izradu studije uključuju još dvije županije (Bjelovarsko-bilogorska i Požeško-slavonska), ugovorena cijena je povećana na 3.210.000,00 kn, a rok za izradu završne verzije studije je 3. srpnja 2014.

Sastavni dio ugovora je projektni zadatak studije predizvodljivosti odnosno Master plan za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području županija panonske Hrvatske kojim je utvrđeno da studija predizvodljivosti mora pokazati da su analizirana i razmatrana različita varijantna rješenja te preporučiti za daljnju razradu i izvedbu najprihvatljivije rješenje sustava gospodarenja komunalnim i neopasnim otpadom u županijama s okolišnog, tehničko-tehnološkog, socijalnog i financijsko-ekonomskog aspekta te aspekta održivosti. Očekivani rezultat studije je da proces uspostavljanja integriranog sustava gospodarenja otpadom u županijama treba staviti u vremenske okvire, procijeniti investicijske i operativne troškove te predložiti najprihvatljiviji sastav odvojenog skupljanja korisnog otpada, najprihvatljivije tehnologije sortiranja komunalnog otpada i njegove daljnje obrade i zbrinjavanja otpada te predložiti lokacije objekata za gospodarenje otpadom. Studijom je potrebno obraditi ekonomski najučinkovitiji razvoj sustava, koji dovodi do najvećih ekonomskih rezultata i koji će biti prihvatljiv za sufinanciranje iz sredstava Europske unije. Pri izradi studije predizvodljivosti očekivano je da će izvoditelj usluga obvezno analizirati količinu i sastav komunalnog i neopasnog otpada na razini općina i gradova te zbirno na razini županija, s projekcijama budućih količina otpada u razdoblju od 30 godina, analizirati postojeće županijske koncepte i sadašnje stanje tokova gospodarenja otpadom za svaku županiju, analizirati moguće optimizacije predloženog županijskog koncepta uspostavom regionalnog ili miješanog regionalnog i županijskog koncepta gospodarenja otpadom, izabrati optimalno rješenje sustava gospodarenja otpadom s kriterijima i opisom opravdanosti novog rješenja, koje je optimizirano u odnosu na postojeće županijske koncepte gospodarenja otpadom, definirati dugoročne investicije za uspostavu svih dijelova cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom na području županija, izraditi financijsko-ekonomske analize za predložena rješenja cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom, analizirati cijene odlaganja otpada za kućanstva, definirati prioritetne investicijske programe te izraditi akcijski plan za implementiranje projekata cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom na području županija.

Prema navedenome, studija predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom predstavlja podlogu za donošenje konačne odluke o objektima za gospodarenje otpadom na području sedam županija, a samo centri za koje se u studijskoj dokumentaciji dokaže opravdanost izgradnje pripremaju se za prijavu na sufinanciranje iz fondova Europske unije te je moguće smanjenje ukupnog broja centara za gospodarenje otpadom okrupnjavanjem na regionalnu razinu.

Državni ured za reviziju predlaže, po završetku studije predizvodljivosti za uspostavu sustava za gospodarenje otpadom na području županije, poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje svih potrebnih aktivnosti subjekata na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uključenih u izgradnju objekata za gospodarenje otpadom u cilju ažurnije uspostave cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Planom gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije je bilo planirano postupno smanjiti broj aktivnih odlagališta na području županije usklađeno s aktivnostima izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2012., do kada je planirana i sanacija svih divljih odlagališta otpada. U vrijeme donošenja plana, na području županije je bilo 15 značajnijih odlagališta otpada, od kojih ni jedno nije udovoljavalo propisanim uvjetima za rad, te značajan broj manjih i divljih odlagališta otpada. Za četiri značajnija odlagališta otpada (Šagulje-Ivik Nova Gradiška, Bačanska Davor, Vijuš-jug Slavonski Brod i Alabarica Donji Andrijevc) u tijeku su bili postupci ishoda dokumentacije i osiguranja sredstava za sanaciju odlagališta, a planirana je i sanacija nekoliko manjih odlagališta. Planom je predviđeno izgraditi centralno županijsko odlagalište komunalnog i neopasnog otpada u okviru županijskog centra za gospodarenje otpadom.

Skupljeni otpad s područja 19 jedinica lokalne samouprave Brodsko-posavske županije je tijekom 2013. odlagan na tri službena odlagališta na području županije (Bačanska, Šagulje-Ivik i Vijuš-jug). Odlagalište Bačanska je u cijelosti sanirano, a odlagališta Šagulje-Ivik i Vijuš-jug su u postupku sanacije. Odlagališta su u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, kada se planira njihovo zatvaranje.

Za sanaciju navedena tri službena odlagališta Fond je od 2005. do 2013., sufinancirao 29.073.430,00 kn, jedinice lokalne samouprave 9.464.806,00 kn i komunalno trgovačko društvo 7.752.016,00 kn, što ukupno iznosi 46.290.252,00 kn.

Osim navedenih odlagališta, sedam službenih odlagališta (Radovanje na području Općine Oriovac, Grbavica na području Općine Velika Kopanica, Duge kuće na području Općine Vrbje, Biđevi na području Općine Klakar, Prnjavor na području Općine Oprisavci, Mrcinjak na području Općine Gornja Vrba i Duboki jarak na području Općine Gornji Bogičevci) su sanirana i zatvorena od 2005. do 2013., za što je Fond isplatio 15.088.556,00 kn, a navedene općine 4.168.494,00 kn, što ukupno iznosi 19.257.050,00 kn.

Na području Brodsko-posavske županije je i sedam odlagališta na koja se odlagao komunalni otpad, koja su u ranijim godinama zatvorena i za koja je sanacija u pripremi (Alabarica na području Općine Donji Andrijevc, Malino i Slavonski Kobaš na području Općine Oriovac, Rešetari Psunj na području Općine Rešetari, Stružice na području Općine Gundinci, Štivice na području Općine Staro Petrovo Selo i Karlovac na području Općine Bukovlje).

Za sanaciju navedenih odlagališta, Fond je u razdoblju od 2005. do 2013., isplatio 995.133,00 kn, a navedene općine 756.104,00 kn, što ukupno iznosi 1.751.237,00 kn. Prema podacima Fonda, procijenjena vrijednost sanacije navedenih odlagališta iznosi 63.266.972,00 kn, od čega se vrijednosno najznačajniji iznosi odnose na sanaciju odlagališta Alabarica na području Općine Donji Andrijevci u iznosu 35.555.000,00 kn te Rešetari Psunj na području Općine Rešetari u iznosu 16.988.500,00 kn.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području Brodsko-posavske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava na koncu 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada na području Brodsko-posavske županije na koncu 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava na koncu 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Komunalno društvo	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	BAČANSKA	sanirano	19.407.937,00	1.021.129,00	7.752.016,00	28.181.082,00
	Općina Davor		19.407.937,00	1.021.129,00	7.752.016,00	28.181.082,00
2.	ŠAGULJE-IVIK	u tijeku	6.523.906,00	5.018.622,00	0,00	11.542.528,00
	Grad Nova Gradiška		6.523.906,00	5.018.622,00	0,00	11.542.528,00
3.	VIJUŠ-JUG	u tijeku	3.141.587,00	3.425.055,00	0,00	6.566.642,00
	Grad Slavonski Brod		3.141.587,00	3.425.055,00	0,00	6.566.642,00
Ukupno			29.073.430,00	9.464.806,00	7.752.016,00	46.290.252,00

Odlagalište Bačanska se nalazi 3,5 km sjeveroistočno od središta naselja Davor. Površina odlagališta je 6,2 ha, a površina prostora za odlaganje je 1,45 ha. Kapacitet odlagališta je 60 000 t, a do konca 2013. je odloženo približno 37 500 t. Nakon popunjavanja kapaciteta, na lokaciji ima prostora za još jednu odlagališnu plohu, približno istog obujma. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalac Davor d.o.o. Davor. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja u općinama Davor, Cernik, Nova Kapela i Vrbje. Odlagalište je sanirano (sanacija je završena u 2010.), a na odlagalištu se provode mjere na smanjenju štetnih utjecaja na okoliš. Za otplinjavanje se koriste plinski zdenci, za zaštitu podzemnih voda donji brtveni slojevi, a za skupljanje procjednih voda bazen za procjedne vode kapaciteta 300 m³. Na odlagalištu su izgrađeni neophodni infrastrukturni objekti (čuvarska kućica, vaga, perilište kotača, nadstrešnica za kompaktor te prometno-manipulativne površine). Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku i građevinsku dozvolu, a nema uporabnu dozvolu. Odlagalište se planira koristiti do 2018., odnosno do otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, a nakon završetka sanacije po zatvaranju odlagališta će biti pribavljena i uporabna dozvola. Nakon zatvaranja odlagališta u radu, na lokaciji je predviđen prostor za pretovarnu stanicu, čija izgradnja ovisi o lokaciji budućeg županijskog ili regionalnog centra za gospodarenje otpadom. U 2014. na lokaciji odlagališta u tijeku je izgradnja reciklažnog dvorišta koju sufinancira Fond s 80,0 % sredstava.

Odlagalište Šagulje-Ivik se nalazi 4,5 km jugozapadno od središta Nove Gradiške, okruženo poljoprivrednim površinama. Površina odlagališta je 4 ha, otpad se odlaže od 1996. Kapacitet odlagališta je 200 000 t, a do konca 2013. je odloženo približno 150 000 t. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Slavča d.o.o. Nova Gradiška koje od početka 2014. posluje pod tvrtkom Odlagalište d.o.o. Nova Gradiška. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja u Gradu Nova Gradiška, općinama Dragalić, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Okučani te u 2013. dijelom i otpad koji se skuplja u općinama Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Gornja Vrba, Klakar, Oriovac, Podcrkavlje i Sibinj. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje te lokacijsku i građevinsku dozvolu. Sanacija odlagališta je u tijeku od 2008., s prekidima iz tehničko-financijskih razloga, a u 2013. je pribavljena potvrda izmjene i dopune glavnog projekta. Do konca 2013. je izvršena većina radova na ulazno-izlaznoj zoni (instalirana je vaga, ugrađen separator ulja, plato za pranje kamiona, asfaltirane su pristupne prometnice, nabavljeni kontejneri za smještaj osoblja, ograđen je sjeverni dio odlagališta, izvedeni protupožarni radovi, formirano je stabilno tijelo - trup otpada koji je sada visine 10 m i nabavljen je novi buldožer za ugradnju otpada). Odlagalište se planira koristiti do 2018., odnosno do otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom. U 2014. u tijeku je nabava radova na nastavku sanacije odlagališta.

Odlagalište Vijuš-jug se nalazi uz nasip rijeke Save, 2,5 km jugoistočno od središta Slavenskog Broda, udaljeno od prvih kuća 300 m. Ukupna površina odlagališta je približno 17,8 ha, a pod otpadom je 10,7 ha. Do konca 2013. na odlagalište je odloženo približno 510 000 t otpada, a preostali kapacitet odlagališta je 101 495 t. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalac d.o.o. Slavonski Brod. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja u Gradu Slavenskom Brodu. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje te lokacijsku i građevinsku dozvolu. Polje I površine 2,7 ha je zatvoreno, prekriveno i izvršeno je ozelenjavanje. Polje II površine 5,4 ha je djelomično sanirano i u planu je njegovo uređenje i nastavak odlaganja na sanitarni način. Otpad se odlaže na polje III površine 1,1 ha. Na dijelu lokacije površine približno 700 m² je uređeno posebno odlagališno polje za odlaganje azbestnog otpada. Sanacija odlagališta je započela u listopadu 2013., a nakon sanacije se planira njegovo zatvaranje. S obzirom da je prostor za odlaganje otpada ograničen (preostali kapacitet odlagališta je dostatan za približno godinu dana), u planu je proširenje odlagališta na dio susjedne katastarske čestice površine približno 2 ha, kako bi se omogućilo odlaganje do uspostave centra za gospodarenje otpadom, nakon čega bi se na lokaciji izgradila pretovarna stanica.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Brodsko-posavske županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad, te biljni otpad iz poljoprivrede, a u manjoj mjeri i komunalni otpad. Dio divljih odlagališta je saniran, na pojedinim divljim odlagalištima, iako su bila sanirana, otpad se ponovno nekontrolirano odlaže, a još uvijek je znatan broj divljih odlagališta za koje pojedine jedinice lokalne samouprave navode da nemaju sredstava za sanaciju.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima na području Brodsko-posavske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava na koncu 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Brodsko-posavske županije
i utrošenim sredstvima za sanaciju na koncu 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava na koncu 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Nova Gradiška	0	0	0,00	0,00	0,00
2.	Grad Slavonski Brod	0	3	272.272,00	0	272.272,00
3.	Općina Bebrina	5	0	0,00	0,00	0,00
4.	Općina Brodski Stupnik	1	0	0,00	0,00	0,00
5.	Općina Bukovlje	0	0	0,00	0,00	0,00
6.	Općina Cernik	0	0	0,00	0,00	0,00
7.	Općina Davor	0	0	0,00	0	0,00
8.	Općina Donji Andrijevići	2	0	0,00	72.840,00	72.840,00
9.	Općina Dragalić	1	2	0,00	2.255,00	2.255,00
10.	Općina Garčin	2	9	0,00	0,00	0,00
11.	Općina Gornja Vrba	0	4	0,00	0,00	0,00
12.	Općina Gornji Bogičevci	0	0	0,00	0,00	0,00
13.	Općina Gundinci	0	0	0,00	0,00	0,00
14.	Općina Klakar	3	0	0,00	0,00	0,00
15.	Općina Nova Kapela	0	0	0,00	0,00	0,00
16.	Općina Okučani	6	0	0,00	0,00	0,00
17.	Općina Oprisavci	4	1	0,00	0,00	0,00
18.	Općina Oriovac	1	0	40.296,00	82.000,00	122.296,00
19.	Općina Podcrkavlje	19	0	0,00	0,00	0,00
20.	Općina Rešetari	4	4	0,00	84.750,00	84.750,00
21.	Općina Sibinj	1	0	0,00	0,00	0,00
22.	Općina Sikirevci	0	0	0,00	0,00	0,00
23.	Općina Slavonski Šamac	2	0	0,00	0,00	0,00
24.	Općina Stara Gradiška	5	0	0,00	0,00	0,00
25.	Općina Staro Petrovo Selo	0	2	0,00	20.300,00	20.300,00
26.	Općina Velika Kopanica	2	0	0,00	0,00	0,00
27.	Općina Vrbje	0	0	0,00	0,00	0,00
28.	Općina Vrpolje	2	0	0,00	0,00	0,00
Ukupno		60	25	312.568,00	262.145,00	574.713,00

U sanaciju većih divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 312.568,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 262.145,00 kn, što ukupno iznosi 574.713,00 kn.

Sanaciju i čišćenje divljih odlagališta na području Grada Slavonskog Broda je obavilo komunalno trgovačko društvo uz sufinanciranje Fonda u 2006. i 2007. Sanacija devet divljih odlagališta na području Općine Garčin (svako naselje na području općine je imalo jedno divlje odlagalište) je obavljena znatno prije donošenja plana gospodarenja otpadom, odnosno u razdoblju od 1999. do 2002. Sanaciju divljih odlagališta na području Općine Gornja Vrba (četiri lokacije, kanali koji se vode kao javno dobro) obavile su Hrvatske vode u okviru redovitog održavanja kanalske mreže. Sanacija jednog divljeg odlagališta na području Općine Oprisavci (Novi Grad) je obavljena na način da je u okviru akcije čišćenja skupljač otpada (koncesionar) bez naknade izmjestio otpad na neuređeno odlagalište Prnjavor na području općine (odlagalište Prnjavor je kasnije u cjelini sanirano uz sufinanciranje Fonda, te je otpad izmješten na uređeno odlagalište Bačanska, Davor).

Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti, kao ni podaci o utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave divlja odlagališta čiste vlastiti komunalni pogoni, u pojedinim jedinicama skupljači komunalnog otpada skupe nepropisno odloženi otpad i izmjeste na uređena odlagališta, a u pojedinim jedinicama su organizirane akcije građana na čišćenju manjih divljih odlagališta. Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju uz ceste, poljske i šumske putove, gdje se povremeno odbacuje građevinski i komunalni otpad.

Državni ured za reviziju predlaže, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijски nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Brodsko-posavske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost područne (regionalne) i lokalne samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Brodsko-posavske županije niti Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Brodsko-posavskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Brodsko-posavskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obvezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka, putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliciranja prijava, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (jedan zaposlenik Upravnog odjela za komunalno gospodarstvo i zaštitu okoliša) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika (od 380 do 430 obveznika). Podaci koje obveznici prijavljuju u pojedinim slučajevima su uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar, pa zaposlenik županijskog odjela sam upisuje podatke u registar. Zaposlenik nadležnog županijskog odjela kontaktira obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozorava ih na propuste, međutim pojedini obveznici ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljeni na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave.

Prema odredbi članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrđama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Brodsko-posavskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbi članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog skupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnog radija, letaka, plakata, oglasnih ploča i zborova građana obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada. Pojedine udruge građana su, uz financijsku potporu jedinice lokalne samouprave, organizirale radionice u osnovnim školama s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano.

Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti na razvijanju javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitim gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Brodsko-posavske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Brodsko-posavskoj županiji je Upravni odjel za komunalno gospodarstvo i zaštitu okoliša.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Nadležni upravni odjel Brodsko-posavske županije je sastavio i podnio županijskoj skupštini izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije za razdoblje od 2009. do 2011. u 2012. te u svibnju 2014. izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije za 2012. i 2013. Navedena izvješća je usvojila skupština Brodsko-posavske županije, a nakon usvajanja su objavljena u službenom glasilu županije te dostavljena Agenciji i Ministarstvu.

Od ukupno 28 jedinica lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije usvojene planove gospodarenja otpadom ima 25 jedinica, a godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom su sastavljale sve jedinice, ali ne za sve godine od donošenja plana gospodarenja otpadom, osim općina Brodski Stupnik, Dragalić, Gornja Vrba, Oriovac, Sikirevci i Vrpolje, koje su godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom sastavile za svaku godinu od donošenja plana. Grad Nova Gradiška je sastavio godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za sve godine od donošenja plana, osim za 2011. Izvješća navedenih jedinica su dostavljena općinskim vijećima i nadležnom upravnom tijelu županije. Sve jedinice koje su imale donesene planove gospodarenja otpadom su sastavile godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2011. i 2013. i dostavile ih nadležnom tijelu županije, iako u pojedinim slučajevima nisu bila dostavljena općinskim vijećima. Grad Slavonski Brod i Općina Vrbje iako nemaju usvojene planove gospodarenja otpadom su dostavili nadležnom tijelu županije podatke o provođenju mjera gospodarenja otpadom za 2013., a Grad Slavonski Brod i za 2011.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u
jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Nova Gradiška	2009., 2010., 2012. i 2013.	DA	DA
2.	Grad Slavonski Brod	nema usvojen plan	-	-
3.	Općina Bebrina	2011. i 2013.	NE	DA
4.	Općina Brodski Stupnik	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
5.	Općina Bukovlje	2011. i 2013.	DA	DA
6.	Općina Cernik	2011. i 2013.	NE	DA
7.	Općina Davor	2011. i 2013.	NE	DA
8.	Općina Donji Andrijevci	2013.	NE	DA
9.	Općina Dragalić	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
10.	Općina Garčin	2011. i 2013.	NE	DA
11.	Općina Gornja Vrba	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
12.	Općina Gornji Bogičevci	2011. i 2013.	NE	DA
13.	Općina Gundinci	2011. i 2013.	NE	DA
14.	Općina Klakar	2013.	DA	DA
15.	Općina Nova Kapela	2011. i 2013.	NE	DA
16.	Općina Okučani	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
17.	Općina Oprisavci	2013.	DA	DA
18.	Općina Oriovac	2012. i 2013.	DA	DA
19.	Općina Podcrkavlje	2011. i 2013.	DA	DA
20.	Općina Rešetari	2010, 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
21.	Općina Sibinj	2013.	DA	DA
22.	Općina Sikirevci	2013.	DA	DA
23.	Općina Slavonski Šamac	nema plan	-	-
24.	Općina Stara Gradiška	2011. i 2013.	NE	DA
25.	Općina Staro Petrovo Selo	2011. i 2013.	NE	DA
26.	Općina Velika Kopanica	2013.	DA	DA
27.	Općina Vrbje	nema usvojen plan	-	-
28.	Općina Vrpolje	2011., 2012. i 2013.	DA	DA

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno skupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama, sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Brodsko-posavskoj županiji i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Brodsko-posavskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Brodsko-posavska županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala provedbu mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, koje se odnose na stalni nadzor tijeka otpada, poticanje odvojenog skupljanja otpada i poticanje odvajanja otpada. Nadzor nad provedbom plana obavlja županija odnosno nadležni županijski upravni odjel.

Gradovi i općine su svojim planovima gospodarenja otpadom također propisali praćenje izvršenja poduzetih mjera predviđenih planom gospodarenja otpadom s tim da većinom nisu odredili posebno tijelo ili osobu koja će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom, a poslove su obavljale osobe prema djelokrugu rada propisanom internim aktima.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Brodsko-posavskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Brodsko-posavske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Brodsko-posavskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Brodsko-posavske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu prije stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom uskladiti navedeni plan s odredbama novog zakona.
- Poduzeti aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Brodsko-posavskoj županiji kako bi županija pridonijela ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.
- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.

- Poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje svih potrebnih aktivnosti subjekata na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uključenih u izgradnju objekata za gospodarenje otpadom kojim bi se utvrdila međusobna prava i obveze vezano uz izgradnju centra za gospodarenje otpadom, izgradnju i upravljanje pretovarnim stanicama, sanaciju i zatvaranje odlagališta te za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Brodsko-posavske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, dostaviti jasnije upute i smjernice obveznicima prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se poboljšala kvaliteta i pouzdanost podataka te postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se moglo pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.
- Izraditi i donijeti izvješća o provedbi i izvršenju plana gospodarenja otpadom na području gradova i općina na propisan način. U izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

- Dostavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Brodsko-posavskoj županiji u propisanom roku te izvješća objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Brodsko-posavskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.
- Skreće se pozornost da u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom, odnosno da više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više obveza utvrđenih zakonom, a koje se odnose na osiguranje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada, odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike te krupnog (glomaznog) otpada, sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada, provedbu Plana, donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području i mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom na području Brodsko-posavske županije, odnosno smanjila količina otpada na području Brodsko-posavske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Brodsko-posavske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Brodsko-posavske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih gospodarenje otpadom nije dovoljno učinkovito.

Brodsko-posavska županija u očitovanju navodi da je poduzimala i poduzima mjere u okviru svojih nadležnosti utvrđenih propisima te da je na gospodarenje otpadom na području Brodsko-posavske županije značajnije utjecao nedostatak financijskih sredstava. Navodi da daljnje aktivnosti na uspostavi sustava gospodarenja otpadom na području županije, po preporuci Ministarstva, ovise o rezultatima studije predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području sedam županija, čiju izradu je naručio Fond, te da rezultati studije još nisu poznati. U vezi kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, navode da su poduzimane sve radnje u okviru mogućnosti, od edukacije pojedinih obveznika do logičke provjere podataka, a da pouzdanost podataka ovisi o kvaliteti vođenja očevidnika i pratećih listova te da je provjera istinitosti podataka koje pojedini obveznici prijavljuju u registar u nadležnosti inspekcije zaštite okoliša.

Grad Nova Gradiška u očitovanju navodi da je i u proteklom razdoblju u skladu s financijskim mogućnostima ulagao napore na smanjivanju količina odloženog komunalnog otpada odnosno poduzimao mjere za odvojeno prikupljanje otpada. Navodi da su u tijeku daljnje aktivnosti na poboljšavanju sustava odvojenog prikupljanja otpada, pri čemu koriste sve raspoložive izvore financiranja koje omogućuje Fond. Radi daljnjeg smanjenja količina odloženog komunalnog otpada te povećanja učinkovitosti sustava gospodarenja otpadom, Grad Nova Gradiška u suradnji sa susjednim općinama poduzima aktivnosti na sporazumnoj zajedničkoj provedbi mjera u gospodarenju otpadom.

Grad Slavonski Brod u očitovanju navodi da je u rujnu 2014. usvojio plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim Zakonom o održivom gospodarenju otpadom. Navodi da su u tijeku daljnje aktivnosti na poboljšanju sustava odvojenog prikupljanja otpada i da su prostornim planom grada donesenim u lipnju 2014. usvojili lokaciju za pretovarnu stanicu i reciklažno dvorište. U vezi izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, navode da nisu potpisali sporazum, jer je prema njihovom mišljenju bio nerazumljiv i s nedovoljno preciziranim pravima i obvezama jedinica lokalne samouprave. U vezi lokacije Šagulje, predviđene planom gospodarenja otpadom i prostornim planom Brodsko-posavske županije za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom, navode da nisu suglasni s izborom lokacije s obzirom na udaljenost lokacije od Slavanskog Broda u kojem se skuplja najveća količina otpada na području Brodsko-posavske županije, što će dovesti do velikih troškova prijevoza, zbog čega su predlagali lokaciju bliže Slavanskom Brodu, o čemu nije postignuta suglasnost. U vezi odlagališta Vijuš-jug koje se nalazi na području Grada Slavanskog Broda i na koje se odlaže otpad s područja grada, navodi da je u tijeku izmjena tehničke dokumentacije te izmjena i dopuna građevinske dozvole, kako bi se uz sufinanciranje sredstvima Fonda i Europske unije, provela daljnja sanacija odlagališta i omogućilo korištenje odlagališta do 2018., odnosno do otvaranja centra za gospodarenje otpadom, a na lokaciji odlagališta izgradilo reciklažno dvorište, kompostana, sortirnica i pretovarna stanica.

Općina Slavonski Šamac u očitovanju navodi da je u tijeku izrada plana gospodarenja otpadom općine.

Općina Davor u očitovanju navodi da je u tijeku izgradnja reciklažnog dvorišta, a Općina Donji Andrijevcu navodi da je započela projekt izgradnje reciklažnog dvorišta te u suradnji s Fondom poduzela radnje za sanaciju odlagališta Alabarica.

Općine Gornja Vrba i Klakar u očitovanju navode da će nastaviti projekt odvojenog prikupljanja otpada na kućnom pragu podjelom vreća i kanti za odvojeno prikupljanje otpada.

Jedinice lokalne samouprave u očitovanjima navode da će uskladiti postojeće ili donijeti nove planove gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te da će voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i pravodobno ih dostavljati županiji i objavljivati u službenom glasilu. Navode da poduzimaju aktivnosti za uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada, sanaciju odlagališta komunalnog otpada i nadzor nad divljim odlagalištima te izobrazno-informativne aktivnosti usmjerene na stanovništvo s ciljem povećanja svijesti o potrebi i prednostima odgovornog odlaganja i recikliranja otpada.